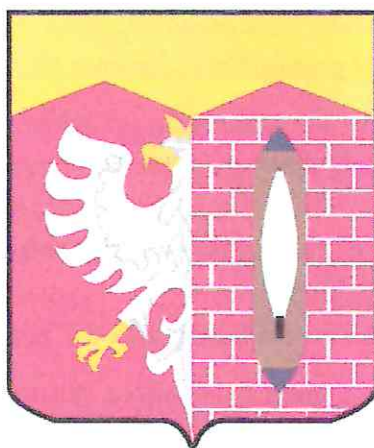

**ANALIZA
STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
w GMINIE ZELÓW
za 2024 rok**

kwiecień 2025

I. Wstęp

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2024 r. została opracowana zgodnie z wymogami art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) i stanowi element weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza została przygotowana na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne

W 2024 r. ustawa o odpadach definiowała odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble,
- b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych,

- przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami roku szczegółowo określają akty prawa miejscowego: Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żelów oraz uchwała w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Żelów oraz zagospodarowania tych odpadów.

W 2024 roku usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy realizowało w okresie 01.01.2024 r. - 30.06.2024 r. konsorcjum firm: EKO-REGION sp. z o.o. z Bełchatowa oraz Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach z Częstochowy, a także FBSerwis S.A. w okresie 01.07.2024 r. - 31.12.2024 r.

Usługa obejmowała:

- odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, na których znajduje się domek letniskowy i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- wyposażenie właścicieli nieruchomości w pojemniki na odpady komunalne,
- odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zgromadzonych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Maurycowie 1a,
- objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Odpady zbierane były w systemie pojemnikowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 2028 ze zm.), oraz rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2021 r. poz. 906).

Odpady zbierane selektywnie były umieszczane w pojemnikach:

- papier – pojemnik koloru niebieskiego,
- szkło (białe i kolorowe) - pojemnik koloru zielonego,
- metale i tworzywa sztuczne - pojemnik koloru żółtego,
- odpady ulegające biodegradacji - pojemnik koloru brązowego.

Do piątego pojemnika zbierane były odpady stanowiące pozostałości z segregowania (odpady zmieszane).

Na terenie gminy Żelów, w Maurycowie 1A (*obok oczyszczalni ścieków*), funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Jest on wyposażony w pojemniki do zbierania: makulatury, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, szkła, odpadów zielonych, przeterminowanych leków, farb, rozpuszczalników, olejów odpadowych, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych z remontów, budów i rozbiórek, zużytych opon, świetlówek, opakowań po środkach ochrony roślin, nawozach i aerozolach. Do PSZOK-u odpady dostarczane są przez mieszkańców samodzielnie.

Mieszkańcy gminy mogli też pozbyć się przeterminowanych leków, oddając je do trzech aptek w Żelowie:

- apteka ALPA, pl. Dąbrowskiego 1,
- apteka WRZOSOWA, ul. Żeromskiego 21,
- apteka WITAMINKA, ul. Kościuszki 11.

Zużyte baterie można było wrzucać do pojemników znajdujących się w budynkach użyteczności publicznej w Żelowie:

- Urząd Miejski w Żelowie, ul. Żeromskiego 23,
- Powiatowy Urząd Pracy, ul. Żeromskiego 23,
- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Żeromskiego 28,

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Żelowie, pl. Dąbrowskiego 9,
- Dom Kultury w Żelowie, ul. Kościuszki 74.

W maju 2024 r. została zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio z nieruchomości. Zbiórka obejmowała odbiór na zewnątrz posesji odpadów: radia, telewizory, monitory oraz inny sprzęt RTV, lodówki, pralki, kuchenki, AGD, opony z samochodów osobowych (max. 6 sztuk), złom metalowy (np. ryny, rury, blachy, piece), dywany, wykładziny, meble, duże opakowania z tworzyw sztucznych bez zawartości (np. beczki, skrzynki, wiadra), elementy stolarki (np. listwy, deski, płyty wiórowe, drzwi, okna), odpady zielone (np. gałęzie z drzew i krzewów).

III. Ocena możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych

Do dnia 6 września 2019 roku obowiązywał podział na regiony gospodarki odpadami. Województwo łódzkie podzielone było na trzy regiony. Nowelizacja ustawy o odpadach zniósła tzw. obowiązek regionalizacji i od 6 września 2019 r. niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne przetwarzane są w instalacjach komunalnych. Dotychczasowe regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. instalacje RIPOK) funkcjonujące na terenie województwa łódzkiego, zapewniające mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku lub składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – stały się instalacjami komunalnymi. Marszałek województwa w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzi listę funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych.

Na terenie województwa łódzkiego funkcjonuje 7 instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o statusie instalacji komunalnych oraz 9 składowisk odpadów o statusie instalacji komunalnych (*dane z Planu gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019 – 2025 z uwzględnieniem lat 2026 – 2031*).

Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest zobowiązany do przekazywania odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do instalacji komunalnej do przetwarzania odpadów komunalnych. Obecny system zagospodarowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych polega na ich przetwarzaniu w instalacjach komunalnych do mechaniczno-biologicznego przetwarzania. Odpady wytworzone w procesie mechanicznego lub biologicznego przetwarzania poddawane są procesom odzysku lub unieszkodliwiania. Do instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania kierowane są także odpady zebrane selektywnie (papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne) w celu ich doczyszczania na liniach do segregacji odpadów. Następnie poddawane są procesom recyklingu i odzysku.

W 2024 r. odpady zawierające frakcje ulegające biodegradacji, powstałe po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych od mieszkańców gminy (przetwarzanie mechaniczne), wytworzone w instalacjach komunalnych: Julków gm. Skierniewice, Gotartów, 46-200 Kluczbork, były przekazane do składowania do instalacji: Julków gm. Skierniewice oraz Gotartów, 46-200 Kluczbork, ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o., gm. Strzegom

Odpady powstałe po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych wytworzone w instalacjach: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Płoszów, ul. Jeżynowa 40 97-500; Julków, gm. Skierniewice; Instalacja MBP w Dylowie, Pajęczno 98-330; Zakład/Przesypownia w Woli Kruszyńskiej, Gmina Bełchatów; Gotartów, 46-200 Kluczbork; były przekazywane do składowania w instalacjach: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Płoszów, ul. Jeżynowa 40, 97-500; Dylów A gm. Pajęczno; Gotartów, 46-200 Kluczbork; ZUK w Krośniewicach; Raciborskie Centrum Recyklingu Sp. z o.o., Gmina Racibórz; Zakład Gospodarki Komunalnej „ZAW-KOM” Sp. z o.o., Gmina Zawadzkie; „ZUO INTERNATIONAL” Sp. z o.o., Gmina Słubice; ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji, gm. Strzegom; Julków, gm. Skierniewice; ZAKŁAD KOMUNALNY Sp. z o.o. Opole, ul. Podmiejska 69; Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., gm. Pielgrzymka; Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o., gm. Konin;

W 2024 r. część bioodpadów stanowiących odpady komunalne była przez mieszkańców gminy kompostowana w kompostownikach przydomowych. Taką możliwość właścicielom nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi dała uchwała Rady Miejskiej w Żelowie podjęta, na podstawie art.6k ust. 4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. W 2024 r. zadeklarowanych zostało 1 973 nieruchomości, na których wszystkie bioodpady były kompostowane w kompostownikach przydomowych. Wiedząc, że 665,50 Mg bioodpadów zebrano w 2024 roku od 6727 osób to na jedną osobę przypada 0,0989 Mg/os/rok. W związku z tym, że kompostowanie u źródła zadeklarowało 5745 osób to po przemnożeniu tej wielkości przez współczynnik jednostkowy w rezultacie otrzymujemy, że w gminie Żelów bioodpadów poddanych recyklingowi u źródła było 568,1805 Mg.

Odpady niebezpieczne zebrane w PSZOK oraz odbierane selektywnie od właścicieli nieruchomości poddawane są procesom odzysku i recyklingu w instalacjach dostosowanych do poszczególnych rodzajów odpadów.

Na terenie województwa łódzkiego obecnie nie funkcjonują instalacje do termicznego przekształcania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

IV. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Ustawodawca uczynił samorząd gminny odpowiedzialnym zarówno za organizację

odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jak też za procesy organizacyjne i inwestycyjne. Gminy zobowiązane zostały do utworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Na terenie naszej gminy Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowany jest w Maurycowie 1A (obok oczyszczalni ścieków). W związku z tym, że od 2001 r. funkcjonuje bez zmian inwestycyjnych, celowe byłoby rozważenie możliwości jego rozbudowy z uwzględnieniem obecnych możliwości technicznych w tym zakresie. Zasadne wydaje się powiększenie zajmowanej przez PSZOK powierzchni, na której winny znaleźć się: budynek socjalno-biurowy dla pracownika zatrudnionego w punkcie, plac na kontenery zamknięte i zadaszony plac na kontenery otwarte. Rozbudowa istniejącego PSZOK-u została zgłoszona przez gminę do Planu inwestycyjnego w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019 – 2025 z uwzględnieniem lat 2026 – 2031. Zachodzi też konieczność wprowadzenia częściowej zmiany zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przewidzianego na rozbudowę PSZOK-u, poprzez przeznaczenie tego terenu na działalność związaną z gospodarką odpadami (w 2023 roku gmina Żelów prowadziła procedurę zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, w którym teren przewidziany na rozbudowę PSZOK-u został wyznaczony w tym dokumencie).

W 2024 r. w gminie Żelów nie były realizowane żadne zadania inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

V. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

W oparciu o przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu, obejmujące następujące koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- 2) utrzymania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- 3) obsługi administracyjnej systemu,
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2024 r. wynosiły 4 812 499,03 zł, natomiast koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w 2024 r. wynosiły 6 804 930,62 zł, z czego:

- na wynagrodzenie Wykonawcy wydatkowano kwotę 6 619 898,34 zł,
- koszty obsługi administracyjnej systemu wynosiły 185 032,28 zł.

Koszty utrzymania PSZOK zostały częściowo ujęte w wynagrodzeniu Wykonawcy (odbiór i zagospodarowanie odpadów zgromadzonych w PSZOK-u), a częściowo w kosztach obsługi administracyjnej systemu.

Różnicę w wys. 1 992 431,59 zł pomiędzy poniesionymi kosztami gospodarowania odpadami komunalnymi, a wpływami z opłat gmina pokryła z dochodów własnych.

VI. Liczba mieszkańców

Gmina Żelów, wg stanu na dzień 31.12.2024 r., liczyła 14 217 mieszkańców, z czego na terenie miasta Żelowa zamieszkiwało 6 866 osób, a na terenie wiejskim 7 351 osób.

Systemem gospodarki odpadami objętych było w sumie 12 472 osób, czyli 87,73 % z ogólnej liczby mieszkańców zameldowanych w 2024 r. na terenie gminy. Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych i zadeklarowanych wynika z tego, że opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszcza się od osób zamieszkujących daną nieruchomość. Z uwagi na migrację mieszkańców, np. nauka lub praca poza miejscem zameldowania, bilans liczby osób zameldowanych i zamieszkujących na terenie gminy jest ujemny.

Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach.

VII. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na korzystanie z usługi pozbywania się nieczystości ciekłych lub nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, w imieniu których gmina powinna podjąć działania polegające na opróżnianiu zbiorników bezodpływowych lub odbieraniu odpadów komunalnych.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązuje właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy do pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi. Właściciele tych nieruchomości są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług gminnej jednostki organizacyjnej lub przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych lub przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne wpisanego do rejestru działalności regulowanej.

W przypadku właścicieli, którzy nie zawarli umów jw. gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych. W takim przypadku burmistrz wydaje z urzędu decyzję ustalającą obowiązek uiszczenia opłat, wysokość opłat, terminy uiszczenia opłat oraz sposób i terminy udostępniania pojemników lub zbiorników bezodpływowych w celu ich opróżnienia.

W 2024 roku nie odnotowano żadnych przypadków konieczności wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków przez gminę w stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy z przedsiębiorcą odbierającym nieczystości ciekłe.

